

Kluczowe aspekty procedury działania w sytuacji niewypłacalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP

I Okoliczności, w jakich podjęte zostają działania

KDPW_CCP we współpracy z KDPW decyduje się, na podstawie wiarygodnych informacji i po uprzednim wezwaniu uczestnika do niezwłocznego wykonania zobowiązań (o ile nie została ogłoszona upadłość uczestnika), na podjęcie działań w związku z zaistnieniem zdarzeń skutkujących lub grożących niewypłacalnością uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, stanowiących przypadek naruszenia w rozumieniu, odpowiednio, Regulaminu rozliczeń transakcji (obrot zorganizowany) oraz Regulaminu rozliczeń transakcji (obrot niezorganizowany), a w szczególności w związku z wystąpieniem którejkolwiek z następujących okoliczności:

- 1) stwierdzenia niedoboru lub braku środków pieniężnych na prowadzonym w banku rozliczeniowym rachunku bankowym uczestnika rozliczającego KDPW_CCP lub na rachunku bankowym płatnika tego uczestnika, niezbędnych do pokrycia jego zobowiązań z tytułu rozrachunku zawartych transakcji;
- 2) niezapełnienia przez uczestnika rozliczającego KDPW_CCP wymaganych wpłat do funduszu rozliczeniowego, odpowiedniego funduszu zabezpieczającego (ASO lub OTC) lub na poczet depozytów zabezpieczających (obrot zorganizowany i niezorganizowany);
- 3) stwierdzenia braku u uczestnika rozliczającego KDPW_CCP środków pieniężnych niezbędnych do przeprowadzenia rozrachunku transakcji w następstwie tego, że inny podmiot nie dostarczył papierów wartościowych, których zbycie miało być źródłem pozyskania środków pieniężnych;
- 4) zaprzestania wykonywania przez uczestnika rozliczającego KDPW_CCP części lub wszystkich operacji w związku z cofnięciem zezwolenia KNF na prowadzenie działalności maklerskiej albo zezwolenia KNF na prowadzenie rachunków papierów wartościowych, uchyleniem zezwolenia na utworzenie banku, otwarciem likwidacji uczestnika rozliczającego KDPW_CCP lub innymi podobnymi zdarzeniami, jeżeli zdarzenia te mają negatywny wpływ na płynność rozliczeń transakcji gwarantowanych;
- 5) uzyskania informacji o podjęciu przez KNF decyzji o zawieszeniu działalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP będącego bankiem albo o złożeniu do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości uczestnika rozliczającego KDPW_CCP przez członka lub członków jego zarządu lub inne osoby uprawnione do jego reprezentowania, bądź też uzyskania informacji z NBP lub innego źródła o ogłoszeniu upadłości uczestnika rozliczającego KDPW_CCP,
- 6) innego zdarzenia o podobnym charakterze, w wyniku którego nastąpiła niewypłacalność uczestnika, lub grożące niewypłacalnością.

II Zakres podejmowanych działań

1. Komitet ds. Niewypłacalności

W przypadku zaistnienia zdarzeń skutkujących niewypłacalnością uczestnika rozliczającego KDPW_CCP lub zagrożenia jego niewypłacalnością:

- a) Dyrektor Zarządzający KDPW_CCP (Chief Risk Officer) informuje Zarząd KDPW_CCP o zidentyfikowaniu ryzyka przekraczającego poziom tolerancji,
- b) zwołuje się Komitet ds. Niewypłacalności (dalej: Komitet) pod przewodnictwem Członka Zarządu KDPW_CCP lub Dyrektora Zarządzającego KDPW_CCP (Chief Risk Officer), który

pełni funkcję Zastępcy Przewodniczącego Komitetu. Zadaniem Komitetu jest koordynacja działań wewnętrznych jednostek organizacyjnych KDPW_CCP i KDPW w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji, jeżeli wymagałoby to wykorzystania, pozostających pod kontrolą KDPW_CCP, majątkowych środków systemu gwarantowania rozliczeń, a także w celu niedopuszczania do dalszych niewypłacalności w następstwie nieuregulowania zobowiązań przez niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP.

W przypadku powzięcia przez członków Komitetu informacji na temat zdarzeń skutkujących niewypłacalnością uczestnika rozliczającego KDPW_CCP lub okolicznościach, które według ich opinii mogą prowadzić do niewypłacalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, powiadają oni Przewodniczącego Komitetu lub jego Zastępcę, co skutkuje zwołaniem przez Przewodniczącego Komitetu lub jego Zastępcę posiedzenia Komitetu, o czym informuje się niezwłocznie Komisję Nadzoru Finansowego. Ponadto członkowie Komitetu informują Przewodniczącego Komitetu lub jego Zastępcę o podejmowanych w ramach poszczególnych jednostek organizacyjnych działaniach w związku z zaistniałymi zdarzeniami oraz współpracują w ramach Komitetu w celu wypracowania rozwiązań umożliwiających transfer lub zamknięcie otwartych pozycji niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP i jego klientów.

Po dogłębnej analizie zdarzeń dokonanej w ramach Komitetu:

- a) w sytuacji zagrożenia niewypłacalnością Przewodniczący Komitetu lub jego Zastępca może:
 - ✓ wystąpić do odpowiednich jednostek organizacyjnych KDPW i KDPW_CCP o podjęcie określonych działań w celu szczegółowego monitoringu uczestnika rozliczającego KDPW_CCP,
 - ✓ wystąpić z wnioskiem do Zarządu KDPW_CCP w sprawie nałożenia limitu otwartych pozycji na uczestnika rozliczającego KDPW_CCP (limitu zaangażowania);
- b) w sytuacji stwierdzenia niewypłacalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP Przewodniczący Komitetu lub jego Zastępca przygotowuje wniosek do Zarządu KDPW_CCP dotyczący podjęcia uchwały w sprawie zawieszenia lub pozbawienia go uczestnictwa. Informacja o podjęciu takiej uchwały przekazywana jest do niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, którego dotyczy, do Komisji Nadzoru Finansowego oraz do podmiotów prowadzących rynki gwarantowane, na których działa ten uczestnik lub działają podmioty reprezentowane przez niego w rozliczeniach transakcji. Ponadto KDPW_CCP wysyła komunikat blokady niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP na wszystkich rynkach gwarantowanych.

Dyrektor Zarządzający KDPW_CCP (Chief Risk Officer) niezwłocznie informuje Radę Nadzorczą KDPW_CCP S.A. (Komitet ds. audytu) o zaistniałej sytuacji.

2. Pozycje i aktywa niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP i jego klientów

Po podjęciu przez Zarząd KDPW_CCP uchwały w sprawie zawieszenia lub pozbawienia uczestnictwa niewypłacalnego podmiotu podejmuje się następujące czynności operacyjne:

- a) W obrocie zorganizowanym:

- a. Na rynku kasowym:
 - i. Jeśli wśród klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP znajdują się podmioty posiadające status uczestnika nierozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP za pomocą swojej strony internetowej, jak również drogą mailową lub telefaksową informuje ich o terminie, w jakim mogą składać dyspozycje przeniesienia swoich transakcji wraz z zabezpieczeniami na wskazane konto rozliczeniowe oraz przyporządkowane do niego konto zabezpieczeń otwarte u uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, który przyjmuje status uczestnika rozliczającego KDPW_CCP w zakresie tych pozycji; po otrzymaniu zgodnych dyspozycji od uczestników nierozliczających KDPW_CCP i od przejmujących uczestników rozliczających KDPW_CCP, KDPW_CCP dokonuje transferów nierozrachowanych transakcji i środków do podmiotów, z którymi uczestnicy nierozliczający KDPW_CCP mają zawarte odpowiednie porozumienia;
 - ii. Tworzona jest lista sald gwarantowanych i nierozrachowanych transakcji kupna i sprzedaży niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP;
 - iii. W sytuacji, kiedy jest pokrycie w papierach wartościowych (pw) na kontach niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, transakcje sprzedaży podlegają rozrachunkowi; w sytuacji braku pokrycia w pw na kontach niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP dokonuje odkupu odpowiedniej liczby pw, w następstwie czego dokonuje się rozrachunek tych transakcji sprzedaży; dla transakcji kupna KDPW_CCP dokonuje próby zawarcia transakcji odwrotnych na rynku;
- b. Na rynku terminowym:
 - i. KDPW_CCP niezwłocznie podejmuje próbę zamknięcia pozycji własnych niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP poprzez zawieranie transakcji odwrotnych;
 - ii. Jeśli wśród klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP znajdują się podmioty posiadające status uczestnika nierozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP za pomocą swojej strony internetowej, jak również drogą mailową lub telefaksową informuje ich o terminie, w jakim mogą składać dyspozycje przeniesienia swoich pozycji wraz z zabezpieczeniami na wskazane konto rozliczeniowe oraz przyporządkowane do niego konto zabezpieczeń otwarte u uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, który przyjmuje status uczestnika rozliczającego KDPW_CCP w zakresie tych pozycji; po otrzymaniu zgodnych dyspozycji od uczestników nierozliczających KDPW_CCP i od przejmujących uczestników rozliczających KDPW_CCP dokonuje transferów praw i środków do podmiotów, z którymi uczestnicy nierozliczający KDPW_CCP mają zawarte odpowiednie porozumienia;
 - iii. W przypadku pozycji pozostałych klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, na podstawie zgodnych instrukcji przejmującego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP i niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP wykonuje transfer pozycji wraz z zabezpieczeniami do uczestnika rozliczającego KDPW_CCP przejmującego pozycje tych klientów;

- iv. W odniesieniu do pozycji wszystkich klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, które nie zostały przetransferowane do innego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP podejmuje próbę ich zamknięcia poprzez zawieranie transakcji odwrotnych;
- b) W obrocie niezorganizowanym:
- i. Jeśli wśród klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP znajdują się podmioty posiadające status uczestnika nierozliczającego KDPW_CCP, KDPW_CCP za pomocą swojej strony internetowej, jak również drogą mailową lub telefaksową informuje ich o terminie, w jakim mogą składać dyspozycje przeniesienia swoich pozycji wraz z zabezpieczeniami na wskazane konto rozliczeniowe oraz przyporządkowane do niego konto zabezpieczeń otwarte u uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, który przyjmuje status uczestnika rozliczającego KDPW_CCP w zakresie tych pozycji; po otrzymaniu zgodnych dyspozycji od uczestników nierozliczających KDPW_CCP oraz od podmiotów przejmujących KDPW_CCP dokonuje transferów praw i środków do podmiotów, z którymi uczestnicy nierozliczający KDPW_CCP mają zawarte odpowiednie porozumienia;
 - ii. W odniesieniu do pozycji wszystkich klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, które nie zostały przetransferowane do innego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, oraz w zakresie pozycji własnych niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP, przeprowadzane są aukcje (w podziale na instrumenty pochodne i transakcje repo) celem zamknięcia wszystkich otwartych pozycji.

W sytuacji, kiedy po uregulowaniu wszystkich zobowiązań oraz po transferze lub zamknięciu wszystkich pozycji klientów niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP okaże się, iż na kontach zabezpieczeń prowadzonych dla klientów pozostały środki wniesione tytułem właściwego depozytu zabezpieczającego, KDPW_CCP przekazuje te środki:

- a) bezpośrednio uczestnikom nierozliczającym KDPW_CCP, na zabezpieczenie transakcji których te środki były wniesione,
- b) niewypłacalnemu uczestnikowi rozliczającemu KDPW_CCP w przypadku środków wniesionych na poczet zabezpieczeń transakcji zawartych na rachunek klientów tego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP niebędących uczestnikami nierozliczającymi KDPW_CCP lub w przypadku, gdyby zwrot środków bezpośrednio do uczestnika nierozliczającego KDPW_CCP okazał się niemożliwy lub gdyby wiązał się on z nadmiernymi trudnościami.

W sytuacji, gdy działania KDPW_CCP nie doprowadzą do wykonania świadczenia z transakcji, którego przedmiotem są papiery wartościowe, KDPW_CCP S.A. spełnia świadczenie zastępcze w przypadkach i na zasadach określonych w, odpowiednio, Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć zorganizowany) i Regulaminie rozliczeń transakcji (obróć niezorganizowany).

III Kolejność uruchamiania środków systemu gwarantowania rozliczeń

Do obsługi niewypłacalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP KDPW_CCP wykorzystuje środki finansowe w następującej kolejności:

- a) należności niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP;

- b) wstępny depozyt rozliczeniowy/depozyt wstępny niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP;
- c) właściwy depozyt zabezpieczający niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP;
- d) depozyt dodatkowy niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP;
- e) wpłatę niewypłacalnego uczestnika rozliczającego KDPW_CCP do funduszu rozliczeniowego lub funduszy zabezpieczających
- f) zasób celowy KDPW_CCP w wysokości odpowiadającej co najmniej 25% wymogu kapitałowego z uwzględnieniem alokacji tych środków w stosunku do danego funduszu;
- g) wpłaty pozostałych uczestników rozliczających KDPW_CCP do właściwego funduszu;
- h) pozostałe kapitały własne KDPW_CCP do poziomu 110% wartości wymogu kapitałowego;
- i) wpłaty dodatkowe pozostałych uczestników rozliczających KDPW_CCP do właściwego funduszu (max. 50% wartości ostatniej wpłaty podstawowej);
- j) pozostały majątek KDPW_CCP.

IV Przegląd i testy procedury defaultowej

KDPW_CCP dokonuje przeglądu procedury działania w sytuacji niewypłacalności uczestnika rozliczającego KDPW_CCP raz na kwartał, a w razie stwierdzenia konieczności dokonania zmian w jej treści zasięga opinii Komitetu do Spraw Ryzyka w tym zakresie. Wewnętrzne testy procedury przeprowadzane są raz na kwartał. Testy procedury z udziałem uczestników rozliczających KDPW_CCP oraz innych istotnych podmiotów infrastruktury przeprowadzane są raz do roku lub po dokonaniu znaczącej zmiany w treści procedury.